

SPRAWOZDANIE NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z BADANIA ROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

**Dla Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy oraz dla Rady Nadzorczej Raiffeisen Bank
Polska Spółka Akcyjna**

Sprawozdanie z badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Przeprowadziliśmy badanie załączonego rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska S.A. („Grupa Kapitałowa”), w której jednostką dominującą jest Raiffeisen Bank Polska Spółka Akcyjna („Spółka”, „Bank”) z siedzibą w Warszawie, ul. Grzybowska 78, obejmującego wprowadzenie do skonsolidowanego sprawozdania finansowego, skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2017 roku, skonsolidowany rachunek zysków i strat, skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym, skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za rok obrotowy od dnia 1 stycznia 2017 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku oraz dodatkowe informacje i objaśnienia („załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe”).

Odpowiedzialność Zarządu Spółki oraz członków Rady Nadzorczej za skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Zarząd Spółki jest odpowiedzialny za sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego i za jego rzetelną prezentację zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa, a także statutem Spółki. Zarząd Spółki jest również odpowiedzialny za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną dla sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („ustawa o rachunkowości”), Zarząd Spółki oraz członkowie Rady Nadzorczej Spółki są zobowiązani do zapewnienia, aby skonsolidowane sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Naszym zadaniem było wyrażenie opinii o tym, czy załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego Grupy Kapitałowej zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości.

Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- ustawy z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym („ustawa o biegłych rewidentach”),
- Krajowych Standardów Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętych uchwałą nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 roku z późn. zm.,
- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 roku w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającym decyzję Komisji 2005/909/WE („Rozporządzenie 537/2014”).

Regulacje te wymagają przestrzegania wymogów etycznych oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, że skonsolidowane sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnego zniekształcenia.

Celem badania jest uzyskanie racjonalnej pewności co do tego, czy skonsolidowane sprawozdanie finansowe jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem, a także wydanie sprawozdania niezależnego biegłego rewidenta zawierającego naszą opinię. Racjonalna pewność jest wysokim poziomem pewności, ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z powyżej wskazanymi standardami zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje gospodarcze użytkowników podjęte na podstawie tego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia, powstałego na skutek oszustwa jest wyższe niż ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia powstałego na skutek błędu, ponieważ oszustwo może obejmować zmywy, fałszerstwo, celowe pominięcia, wprowadzanie w błąd lub obejście kontroli wewnętrznej i może dotyczyć każdego obszaru prawa i regulacji, nie tylko tego bezpośrednio wpływającego na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Badanie polega na przeprowadzeniu procedur służących uzyskaniu dowodów badania kwot i ujawnień w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Dobór procedur badania zależy od osądu biegłego rewidenta, w tym od oceny ryzyka istotnego zniekształcenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem. Dokonując oceny tego ryzyka biegły rewident bierze pod uwagę działanie kontroli wewnętrznej, w zakresie dotyczącym sporządzania i rzetelnej prezentacji przez Spółkę skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w celu zaprojektowania odpowiednich w danych okolicznościach procedur badania, nie zaś wyrażenia opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej Spółki. Badanie

obejmuje także ocenę odpowiedności przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, racjonalności ustalonych przez Zarząd Spółki wartości szacunkowych, jak również ocenę ogólnej prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności badanej Grupy Kapitałowej ani efektywności lub skuteczności prowadzenia spraw Grupy Kapitałowej przez Zarząd Spółki obecnie lub w przyszłości.

Zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rewizji Finansowej 320 pkt. 5 koncepcja istotności stosowana jest przez biegłego rewidenta zarówno przy planowaniu i przeprowadzaniu badania jak i przy ocenie wpływu rozpoznanych podczas badania zniekształceń oraz nieskorygowanych zniekształceń, jeśli występują, na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, a także przy formułowaniu opinii biegłego rewidenta. W związku z powyższym wszystkie stwierdzenia zawarte w sprawozdaniu biegłego rewidenta z badania, w tym stwierdzenia dotyczące innych wymogów prawa i regulacji, wyrażane są z uwzględnieniem jakościowego i wartościowego poziomu istotności ustalonego zgodnie ze standardami badania i osądem biegłego rewidenta.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii z badania. Opinia jest spójna z dodatkowym sprawozdaniem dla komitetu audytu wydanym z dniem niniejszego sprawozdania z badania.

Niezależność

W trakcie przeprowadzania badania kluczowy biegły rewident i firma audytorska pozostawali niezależni od jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej zgodnie z przepisami ustawy o biegłych rewidentach, Rozporządzenia 537/2014 oraz zasadami etyki zawodowej przyjętymi uchwałami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

Zgodnie z naszą najlepszą wiedzą i przekonaniem oświadczamy, że nie świadczyliśmy usług niebędących badaniem, które są zabronione przepisami art. 136 ustawy o biegłych rewidentach oraz art. 5 ust. 1 Rozporządzenia 537/2014.

Wybór firmy audytorskiej

Zostaliśmy wybrani do badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 19 września 2017 roku. Skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej badamy nieprzerwanie począwszy od roku obrotowego zakończonego dnia 31 grudnia 2016 roku; to jest przez okres 2 kolejnych lat.

Najbardziej znaczące rodzaje ryzyka

W trakcie przeprowadzonego badania zidentyfikowaliśmy poniżej opisane najbardziej znaczące rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia (kluczowe sprawy badania), w tym spowodowanego oszustwem oraz opracowaliśmy stosowne procedury badania dotyczące tych rodzajów ryzyka. W przypadkach, w których uznaliśmy za stosowne dla zrozumienia zidentyfikowanego ryzyka oraz wykonanych przez biegłego rewidenta procedur badania, zamieściliśmy również najważniejsze spostrzeżenia związane z tymi rodzajami ryzyka.

Zagadnienia te zostały uwzględnione w kontekście naszego badania załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jako całości oraz przy formułowaniu opinii o tym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. W związku z powyższym nie wydajemy odrębnej opinii na ich temat.

Opis rodzaju ryzyka istotnego zniekształcenia (kluczowe sprawy badania)	Procedury biegłego rewidenta w odpowiedzi na zidentyfikowane ryzyko
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom	
<p>Kredyty i pożyczki udzielone klientom Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska S.A. na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosiły 32.413 milionów złotych i stanowiły istotną część sumy bilansowej. Na kwotę 32.413 milionów złotych składała się wartość brutto kredytów i pożyczek w wysokości 34.285 milionów złotych oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości w wysokości 1.872 milionów złotych (w tym odpisy tworzone metodą portfelową 1.254 milionów złotych i metodą indywidualną 618 milionów złotych).</p> <p>Kredyty i pożyczki są wyceniane metodą zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.</p> <p>Ustalenie wysokości oraz momentu rozpoznania odpisu aktualizującego wymaga zastosowania istotnego osądu oraz istotnych i złożonych szacunków kierownictwa dotyczących między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikacji i oceny obiektywnych przesłanek utraty wartości, • określenia przewidywanych przyszłych przepływów pieniężnych, • wyceny zabezpieczeń, będących podstawą przyszłych odzysków. <p>Z uwagi na istotność kredytów i pożyczek udzielonych klientom w stosunku do aktywów ogółem, a także znaczącą rolę osądu i szacunków kierownictwa oraz złożoność tych osądów i szacunków dotyczącą oceny poniesionych strat kredytowych opisaną powyżej, uważamy wycenę</p>	<p>W ramach procedur badania udokumentowaliśmy nasze zrozumienie polityk oraz procedur Grupy związanych z szacowaniem utraty wartości, a także funkcjonujących w Grupie polityk zarządzania ryzykiem kredytowym, oraz przeanalizowaliśmy zaprojektowanie i funkcjonowanie w okresie sprawozdawczym mechanizmów kontrolnych wdrożonych przez Grupę w obszarach dotyczących identyfikacji i pomiaru utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom.</p> <p>Przeprowadzone w ramach badania testy mechanizmów kontrolnych obejmowały proces udzielania kredytów, proces monitorowania sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorców oraz identyfikacji przesłanek utraty wartości, a także proces kalkulacji odpisów aktualizujących kredyty i pożyczki.</p> <p>Ponadto, przeanalizowaliśmy metodyki tworzenia odpisów z tytułu utraty wartości w ujęciu portfelowym pod kątem ich zgodności z wymogami MSR 39. Oceniliśmy modele, założenia i kompletność danych wykorzystanych przez Grupę na potrzeby tworzenia rezerwy na straty, które nastąpiły, ale nie zostały raportowane („IBNR”), w tym założenia będące podstawą określenia okresu ujawnienia strat, prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania oraz straty w wyniku niewykonania zobowiązania.</p> <p>Na wybranej próbie przeanalizowaliśmy ekspozycje kredytowe, oceniane przez Grupę</p>

<p>kredytów i pożyczek udzielonych klientom za kluczową sprawę badania.</p> <p>Informacje w zakresie metodyki wyceny kredytów i pożyczek udzielonych klientom, a także związane z nimi kwestie osądu i szacunków zostały opisane w notach 2.6-2.9, 3.1-3.2, 6, 20 oraz 43 załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.</p>	<p>indywidualnie. Dla wybranych ekspozycji oceniliśmy racjonalność oszacowanej przez Zarząd kwoty odzysku, w tym wartości odzyskiwalnej zabezpieczeń bazując na dostępnych danych finansowych i rynkowych. Dla wybranych ekspozycji bez utraty wartości przeanalizowaliśmy sytuację ekonomiczno-finansową kredytobiorców oraz wypełnianie warunków umów kredytowych w celu identyfikacji potencjalnych przesłanek utraty wartości.</p> <p>Ponadto dokonaliśmy oceny ujawnień dotyczących odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom zawartych w załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym pod kątem ich zgodności z MSSF.</p>
<p>Wpływ zastosowania Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej nr 9 Instrumenty Finansowe („MSSF 9”)</p>	
<p>Z dniem 1 stycznia 2018 roku wszedł w życie MSSF 9. Standard ten zastępuje dotychczasowy Międzynarodowy Standard Rachunkowości nr 39 <i>Instrumenty finansowe: Ujmowanie i wycena</i> („MSR 39”). W porównaniu do MSR 39, MSSF 9 wprowadza istotne zmiany w zakresie identyfikacji i pomiaru utraty wartości aktywów finansowych, a także ich klasyfikacji i wyceny.</p> <p>Dotychczasowy model rozpoznawania i pomiaru utraty wartości oparty na koncepcji strat poniesionych zastępowany jest modelem opartym o koncepcję strat oczekiwanych. Ponadto, nowy standard wprowadza zmiany w zasadach klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych, uzależniając je m.in. od wyników oceny modelu biznesowego stosowanego dla danej grupy aktywów i oceny natury przepływów kontraktowych składnika aktywów finansowego.</p> <p>Międzynarodowy Standard Rachunkowości 8 <i>Zasady rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów</i> wymaga ujawnienia znanych lub wiarygodnie oszacowanych informacji potrzebnych do oceny</p>	<p>W ramach procedur badania, zapoznaliśmy się z procesem wdrożenia nowego standardu. Ponadto, zapoznaliśmy się z projektowanymi zmianami w politykach rachunkowości, w szczególności metodyką Grupy w zakresie klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych i oceniliśmy ją pod kątem zgodności z MSSF 9. Zapoznaliśmy się też z dokumentacją Grupy z przeprowadzonych analiz modelu biznesowego oraz przepływów kontraktowych, a na wybranej próbie ekspozycji dokonaliśmy oceny poprawności analiz przeprowadzonych przez Grupę.</p> <p>W zakresie utraty wartości aktywów finansowych nasze procedury obejmowały:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie się z metodyką Grupy w zakresie identyfikacji i pomiaru utraty wartości oraz ocenę jej zgodności z MSSF 9, • analizę stosowanych przez Grupę założeń w modelach kalkulacji utraty wartości, • zrozumienie kluczowych źródeł danych stosowanych w modelach utraty

<p>możliwego wpływu zastosowania nowego standardu lub interpretacji, który został już opublikowany, a nie wszedł jeszcze w życie za okres, w którym zostaną one zastosowane po raz pierwszy.</p> <p>Biorąc pod uwagę złożoność MSSF 9 oraz wpływ zastosowania tego standardu na kapitały własne, współczynnik kapitałowy i przyszłe wyniki finansowe Grupy uważamy opisane powyżej ujawnienia wymagane przez MSR 8 za kluczową sprawę badania.</p> <p>Informacje na temat wpływu zastosowania MSSF 9 zostały opisane przez Grupę w nocie 2.25 załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.</p>	<p>wartości, a także procedury wiarygodności w odniesieniu do kompletności i poprawności tych danych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizę określonych przez Grupę przesłanek znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego oraz klasyfikacji do kategorii („koszyków”) ryzyka, • niezależną rekalkulację oczekiwanych strat na wybranej próbie ekspozycji. <p>Zapoznaliśmy się z ujawnieniami o charakterze jakościowym oraz ilościowym w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy pod kątem ich zgodności z wymaganiami MSR 8, tj. czy uwzględniają znane lub wiarygodnie oszacowane przez Grupę informacje potrzebne do oceny możliwego wpływu MSSF 9 na skonsolidowanym sprawozdania finansowe Grupy za okresy rozpoczęte dnia 1 stycznia 2018 roku lub później.</p>
--	---

Opinia

Naszym zdaniem, załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz jej wyniku finansowego za rok obrotowy od dnia 1 stycznia 2017 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości,
- jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi Grupę Kapitałową przepisami prawa i statutem Spółki.

Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji

Opinia na temat sprawozdania z działalności

Nasza opinia o sprawozdaniu finansowym nie obejmuje Sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska S.A. obejmującego sprawozdanie Zarządu z działalności Raiffeisen Bank Polska S.A. („sprawozdanie z działalności”).

Za sporządzenie sprawozdania z działalności zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa jest odpowiedzialny Zarząd Banku. Ponadto

Zarząd Banku oraz członkowie Rady Nadzorczej Banku są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie z działalności spełniało wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości.

Naszym obowiązkiem zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach było wydanie opinii, czy sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej zostało sporządzone zgodnie z przepisami prawa oraz, że jest ono zgodne z informacjami zawartymi w załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Naszym obowiązkiem było także złożenie oświadczenia, czy w świetle naszej wiedzy o Grupie Kapitałowej i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego stwierdziliśmy w sprawozdaniu z działalności istotne zniekształcenia oraz wskazanie, na czym polega każde takie istotne zniekształcenie. Ponadto, zgodnie z wymogami art. 111a ust. 3 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe („Prawo bankowe”) naszym obowiązkiem było zbadanie informacji zawartych w sprawozdaniu z działalności w zakresie określonym w art. 111a ust. 1-2 Prawa bankowego.

Naszym zdaniem sprawozdanie z działalności zostało sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami i jest ono zgodne z informacjami zawartymi w załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Ponadto, oświadczamy, iż w świetle wiedzy o Grupie Kapitałowej i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, nie stwierdziliśmy w sprawozdaniu z działalności istotnych zniekształceń.

Informacja o sporządzeniu oświadczenia na temat informacji niefinansowych

Zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach informujemy, że Grupa korzystając ze zwolnienia, o którym mowa w art. 49b ust. 11 ustawy o rachunkowości ujawniła w sprawozdaniu z działalności nazwę i siedzibę jej jednostki dominującej wyższego szczebla sporządzającej oświadczenie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych, które obejmie Bank i Grupę Kapitałową Raiffeisen Bank Polska S.A.

Nie wykonaliśmy żadnych prac atestacyjnych dotyczących oświadczenia na temat informacji niefinansowych i nie wyrażamy jakiegokolwiek zapewnienia na jego temat.

Inne informacje, w tym o wypełnieniu obowiązków wynikających z przepisów prawa

Banki są obowiązane przestrzegać wymogów ostrożnościowych zawartych w przepisach Prawa Bankowego, uchwałach Zarządu NBP, uchwałach KNF, zaleceniach KNF oraz Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (CRR) i wydanych na podstawie tego rozporządzenia rozporządzeń Komisji (UE) dotyczących:

- koncentracji ryzyka kredytowego,
- koncentracji udziałów kapitałowych,
- kwalifikacji kredytów oraz udzielonych gwarancji i poręczeń do grup ryzyka i tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków,
- płynności,

- wysokości rezerwy obowiązkowej,
- adekwatności kapitałowej.

Za przestrzeganie obowiązujących regulacji ostrożnościowych, w tym w szczególności za prawidłowe ustalenie przez Grupę współczynników kapitałowych jest odpowiedzialny Zarząd Banku.

W ramach badania załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego wykonaliśmy procedury w odniesieniu do współczynników kapitałowych i nie zidentyfikowaliśmy istotnych nieprawidłowości w wyliczeniu tych wskaźników mających wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe jako całość. W związku z tym informujemy, że Zarząd Banku prawidłowo ustalił współczynniki kapitałowe zgodnie z przepisami opisanymi powyżej.

Warszawa, dnia 7 marca 2018 roku

Kluczowy Biegły Rewident

Arkadiusz Krasowski
Biegły Rewident
nr 10018

działający w imieniu:
Ernst & Young Audyt Polska
spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.
Rondo ONZ 1, 00-124 Warszawa
nr ewid. 130